

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

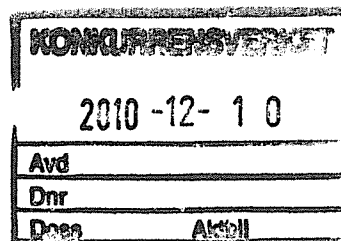
DOM
2010-12-08
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
17626-10 E
Enhet 2:2

SÖKANDE

Falkenberg Värmeteknik AB, 556134-5744
Box 208
311 23 Falkenberg

Ombud: Advokat Henrik Seeliger
Advokatfirman Lindahl KB
Box 11911
404 39 Göteborg

MOTPART

Falkenbergs Bostads AB, 556095-1245
311 80 Falkenberg

Ombud: Anne Merete Mellemsaether
Advokatfirman Glimstedt i Lund AB
Box 1246
221 05 Lund

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 6 oktober 2010 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 46156

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	031 - 711 78 59	måndag – fredag 09:00-15:00

TILLDELNINGSBESLUTET

Falkenbergs Bostads AB (Fabo) har genomfört en upphandling av rörent-reprenad för "Nybyggnad bostäder, etapp 1, Kv Drivbänken, Falkenberg". Av meddelat tilldelningsbeslut den 27 september 2010 framgår att Fabo antagit NVS Installation AB (NVS) som leverantör.

Förvaltningsrätten beslutade den 6 oktober 2010 att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

YRKANDEN M.M.

Falkenberg Värmeteknik AB (bolaget) yrkar i första hand att upphandlingen inte får slutföras innan rättelse har skett på så sätt att NVS:s anbud har förkastats, varvid bolagets anbud blir det ekonomiskt mest fördelaktiga. I andra hand yrkas att utvärderingen ska göras om, och att NVS därvid skall erhålla 0 poäng avseende utvärderingskriteriet *Kompetens och Organisation*, varvid bolagets anbud blir det ekonomiskt mest fördelaktiga. För det tredje yrkas att utvärderingen ska göras om, och att NVS därvid skall erhålla 1 poäng avseende utvärderingskriteriet *Kompetens och Organisation*, varvid bolagets anbud blir det ekonomiskt mest fördelaktiga. För det fjärde yrkas att upphandlingen görs om.

Bolaget anför: NVS har inte i sitt anbud redovisat företagets tekniska kompetens, vilket är ett ovillkorligt så kallat skall-krav enligt förfrågningsunderlaget. I anledning härav borde Fabo ha förkastat NVS:s anbud. Inom ramen för utvärderingskriteriet *Kompetens och Organisation* skulle enligt förfrågningsunderlaget offererade nyckelpersoners yrkeserfarenhet och utbildning utvärderas. NVS:s anbud innehöll inga som helst uppgifter rörande offererade personers utbildning. Fabo har infordrat otillåtna kompletteringar från NVS avseende offererade personers utbildning och erfarenhet.

Genom sina kompletteringar har NVS inkommit med en redovisning av teknisk kompetens i form av CV:n för offererade nyckelpersoner, vilka Fabo beaktat i kvalificeringsfasen på så sätt att anbudet inte förkastats. Dessa otillåtna kompletteringar har sedermera även lagts till grund för utvärderingen. De otillåtna kompletteringarna har varit direkt avgörande för utfallet av upphandlingen i dess helhet.

NVS:s anbud uppfyllde enligt bolagets mening inte ställda skall-krav. NVS:s ursprungliga anbud innehöll inte någon som helst redogörelse för utbildning hos de nyckelpersoner som offererats. Efter anbudstidens utgång har Fabo emellertid tillåtit NVS att inkomma med CV:n avseende offererade nyckelpersoner. Av fast praxis följer att anbud som inte uppfyller ställda obligatoriska krav ska förkastas. Det står också helt klart att utvärderingen av utvärderingskriteriet *Kompetens och Organisation* ska baseras på offererade nyckelpersoners utbildning och erfarenhet. Vad gäller NVS:s offererade nyckelpersoner kunde inte utläsas någon närmare information såsom vilken roll de haft i referensprojektet, vilka arbetsuppgifter som utförts inom ramen för projektet, eller projektets omfattning. Uppgifter om nyckelpersonernas utbildning saknades helt. Det ursprungliga anbudet innehöll inte heller någon annan redogörelse som skulle kunna anses utgöra redovisning av bolagets tekniska kompetens. Av de CV:n som Fabo begärde in, kunde emellertid utläsas vilken utbildning dessa nyckelpersoner har. NVS hade i sitt anbud offererat tre nyckelpersoner. Av dessa referenser kunde emellertid inte någon närmare information utläsas såsom vilken roll de haft i referensprojekt, vilka arbetsuppgifter som utförts inom ramen för projektet, eller projektets omfattning. Utvärderingsmodellen enligt förfrågningsunderlaget var utformad på ett sätt som medförde att anbudsgivare som inte lämnade svar rörande utbildning och referenser avseende offererade nyckelpersoner, skulle erhålla noll poäng vid utvärderingen. Om anbudet redovisade att offererade nyckelpersoner hade utbildning och referenser på en ”acceptabel, godkänd nivå”, utan att detta ansågs

medföra mervärde för Fabo, skulle ett poäng erhållas. För att tre poäng skulle kunna erhållas avseende kriteriet skulle det av anbudet framgå att offererade nyckelpersoner hade utbildning och referenser på en nivå som ansågs vara ”god/bra, fullgör våra behov och önskningar, ger visst mervärde”. I sitt anbud angav NVS överhuvudtaget inte något om offererade nyckelpersoners utbildning, Rätteligen borde därför NVS erhållit noll poäng för detta utvärderingskriterium eftersom underlag för utvärderingen saknades helt. Under inga förhållanden borde NVS fått mer än ett poäng eftersom avsaknad av utbildning knappast kunde anses medföra att utbildningen håller en god/bra nivå, fullgör Fabos behov och önskningar samt ger ett visst mervärde. Att NVS erhöll tre poäng vid utvärderingen torde bero på den otillåtna komplettering som Fabo infordrat.

Fabo bestrider ansökningen och anser att upphandlingen varken ska rättas eller göras om samt anför bland annat följande. Fyra anbudsgivare lämnade anbud om rörentreprenaden. Samtliga anbudsgivare uppfyllde skall-kraven och var således kvalificerade. Dock hade NVS varit något otydlig beträffande information om angivna nyckelpersoner i projektet. Det framgick av anbudet vilka nyckelpersonerna var, deras yrkestitlar och antal år i branschen, men NVS hade inte ingivit någon CV över dessa personer. De tre övriga anbudsgivarna hade ingivit CV för sina angivna nyckelpersoner i projektet. Fabo begärde att NVS skulle förtydliga uppgifterna om sin nyckelpersonal genom att inkomma med CV, vilket NVS också gjorde. I AFB.51 anges att vad gäller teknisk kompetens ska anbudsgivande företag i anbudet lämna en presentation av företaget och för objektet tänkt personal samt referenser för dessa samt relevanta referenser från liknande jämförbara uppdrag, som styrker anbudsgivarens erfarenhet och kompetens inom det aktuella verksamhetsområdet. Det finns inget skall-krav beträffande nyckelpersoners utbildning. Avseende utbildning anges endast att vid utvärdering av kompetens och organisation kommer, utöver företagets relevanta erfarenhet och kompetens för genomförandet av entreprenaden, även

hänsyn tas till nyckelpersoners utbildning och yrkeserfarenhet. Likväl som andra anbudsgivare har NVS i sitt anbud lämnat en presentation av företaget och för objektet tänkt personal samt angivit vilka liknande uppdrag NVS haft och namngivit kontaktpersoner för respektive uppdrag. Genom lämnad information uppfyller NVS skall-kravet beträffande företagets tekniska kompetens. Nyckelpersoners utbildning och yrkeserfarenhet är endast en del av vad som värderas under punkten kompetens och organisation. Såsom framgår av AFB.52 värderas relevant erfarenhet och kompetens för genomförandet av entreprenaden, men hänsyn kommer även tas till utbildning och yrkeserfarenhet hos anbudsgivarens nyckelpersoner i projektet. Att en person har utbildning framgår av personens yrkestitel. Med hänsyn tagen till vilken yrkestitel och den branschvana NVS:s personal hade, stod det klart för Fabo att personalen hade erforderlig och relevant utbildning. Informationen om angivna nyckelpersoner för projektet var dock otydlig. Fabo begärde därför ett förtydligande av de uppgifter som lämnats i anbudet. Förtydligandet begärdes in i form av CV eftersom samtliga övriga anbudsgivare hade bifogat CV för angivna nyckelpersoner i projektet. Eftersom CV begärdes in från NVS skulle likabehandling råda vid utvärderingen av kompetens och organisation vad avser hänsyn till nyckelpersoners utbildning och yrkeserfarenhet. Begäran om förtydligande avser endast ett konkretiserande av de uppgifter som NVS redan har lämnat i sitt anbud. Nya uppgifter har således inte lämnats. Redan före förtydligandet framgick att NVS hade en sådan kompetens och organisation att den kunde fullgöra Fabo:s behov och önskningar. Förtydligandet var därför inte avgörande för utfallet av upphandlingen.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Enligt 1 kap. 9 § ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar

på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 9 kap. 8 § första stycket får en upphandlande myndighet tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Enligt 9 kap. 8 § andra stycket LOU får myndigheten begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 10 och 11 kap.

Enligt 16 kap. 5 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

FÖRFRÅGNINGSUNDERLAGET

I förfrågningsunderlaget AFB.31, med rubriken ”Anbudets form och innehåll” framgår ett antal obligatoriska krav, så kallade skall-krav, bland annat att anbudsgivare i sitt anbud skall ange företagets tekniska kompetens och eventuella erfarenhetsreferenser från liknande objekt.

I AFB.51, med rubriken ”Prövning av anbudsgivare” framgår under ”teknisk förmåga och kapacitet” att bland annat följande uppgifter skall lämnas med anbudet: ”Presentation av företaget och för objektet tänkt personal samt referenser för dessa.”

I AFB.52, med rubriken, ”Värderingsgrunder vid prövning av anbud” framgår att grunden för antagande av anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med hänsyn tagen till fyra olika kriterier i följande rangordning:

1. Anbudssumman efter likställning med avseende på prissättning enligt AFC.611 (70%).
2. Referenser liknande projekt (10%).
3. Kompetens och Organisation (15%)
  - Relevant erfarenhet för genomförande av entreprenaden
  - Relevant kompetens för genomförande av entreprenaden

Vid utvärderingen av kompetens och organisation kommer hänsyn att tas till utbildning och yrkeserfarenhet hos anbudsgivarens nyckelpersoner i projektet. Bedömning kommer att ske enligt nedan följande skala:

5 poäng: Mycket bra/god, uppfyller våra önskningar med råge, ger stort mervärde

3 poäng: God/bra, fullgör våra behov och önskningar, ger visst mervärde.

1 poäng: Acceptabel, godkänd nivå, ger dock inget mervärde

0 poäng: Inget svar, dålig, kvalitetsbrister, sämre än vad vi önskade oss

4. Kvalitets- och miljösystem (5%)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Den upphandlande enheten får begära att ett anbud eller en ansökan förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Ett förtydligande eller en komplettering får inte leda till att annat än marginella sakuppgifter tillförs ett anbud eller en ansökan. En tidigare lämnad uppgift kan på så sätt kompletteras eller förtydligas utan att den upphandlande enheten behöver inleda förhandlingar med anbudsgivarna.

Den första frågan som förvaltningsrätten har att ta ställning till är om det enligt förfrågningsunderlaget är ett skall-krav att offererade nyckelpersoners utbildning skulle redovisas i anbudet. Av AFB.51 framgår att uppgifter som skulle lämnas med anbudet avsåg uppgifter gällande presentation av företaget och för objektet tänkt personal samt referenser för dessa. Förvaltningsrätten konstaterar att AFB.51 inte uppställer något uttryckligt krav på att utbildning ska redovisas för offererade nyckelpersoner. Det kan därför inte, såsom Falkenberg Värmeteknik AB gjort gällande, anses medföra att NVS:s anbud inte uppfyllde skall-kravet. NVS:s anbud ska därmed anses ha uppfyllt kvalificeringen.

Det är ostridigt att NVS:s anbud inte innehöll någon CV över offererade nyckelpersoners utbildning. Frågan blir därför om den komplettering i form av CV som Fabo begärde in från NVS innebar att helt nya uppgifter tillfördes eller om kompletteringen förtydligade anbudet. Av AFB.52 framgår att kriteriet ”Kompetens och Organisation”, under vilken utvärdering av utbildning och yrkeserfarenhet hos anbudsgivarens nyckelpersoner i projektet faller in, står för en relativt stor del av den sammantagna utvärderingen av anbudet. Falkenbergs Värmeteknik AB riskerade därmed att lida skada om en otillåten komplettering gjordes av detta kriterium. Av NVS:s anbud gick endast att utläsa antal år i branschen, samt vilka roller de offererade nyckelpersonerna skulle ha i projektet. De CV som begärdes in av Fabo innehöll därför nya uppgifter om offererade nyckelpersoners utbildning som inte tidigare var kända. Fabos begäran om kompletterande uppgifter får därför anses ha gått utöver vad som i nämnda avseenden anses tillåtet, nämligen att tidigare lämnade uppgifter endast konkretiseras och att något utbyte av uppgifter inte sker. Det har således inte varit rättsenligt att begära in uppgifter på det sätt som skett och att beakta dessa vid anbudsutvärderingen.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i LOU är det normala förfarandet att rätten bestämmer att upphandlingen ska göras om. Anledningen härtill är att en rättelse i ett enskilt fall lätt kan skapa orättvisor i andra delar av upphandlingen så att leverantörer drabbas negativt av rättens beslut. Endast undantagsvis kan det vara tillräckligt med en rättelse. En sådan undantagssituation föreligger enligt förvaltningsrättens mening inte i detta fall, varför annan rättsföljd inte är möjlig än att den aktuella upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1b)

Bengt Hasselberg
rådmän

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Sophie Karlsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU